

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 14 mart 2013. god.
Br. ref.:RK392/13

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI19-10

Podnosilac

D.O.O . “Syri”

Ocena ustavnosti naloga koji je izdala Posebna komora Vrhovnog suda
Republike Kosovo SCA -09-0041 9. februara 2010. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

U sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je D.O.O . “Syri”, koje zastupa g. Enver Mulliqi iz Đakovice.

Predmetna stvar

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost naloga koji je donela Posebna komora Ustavnog suda Republike Kosovo (posebno veće), SCA -09-0041 od 9. februara 2010. godine (nalog od 9. februara 2010. godine), kojim se od podnosioca zahteva, kao tužioca u parničnom postupku pred Posebnom komorom tražilo da dostavi prevod svih podnesaka i relevantnih dokumenata na engleski jezik, o njegovom trošku.
3. Zatim, podnosilac zahteva osporava ustavnost člana 25.7. Administrativnog naređenja UNMIK-a 2008/6 koje menja i dopunjuje Administrativno naređenje UNMIK-a br. 2006-17 o sprovođenju UNMIK Uredbe br. 2002/13 o osnivanju Posebne komore vrhovnog suda Kosova za pitanja u vezi sa kosovskom povereničkom agencijom (u daljem tekstu: UNMIK AN 2008/6).
4. Podnosilac zahteva navodi da je osporeni nalog od 9. februara 2010. godine donet u skladu sa članom 25.7. UNMIK Administrativnog uputstva br. 2008/6 u suprotnosti sa članom 5. [Jezici], članom 23. [Ljudsko dostojanstvo], članom 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje i članovima 6, 14. i 1. Protokola 1 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. Podnosilac zahteva dalje navodi "da sudije EULEX-a ne treba da primenjuju nijednu odredbu koja krši osnovna ljudska prava, a posebno u odredbi koja se zove administrativni nalog, koji je, zapravo podzakonski akt."
5. Osporen deo Administrativnog uputstva br. 2008/6 je član 25.7. i on je predviđen za jezik na kojem slučajevi podneti Posebnom veću moraju da budu poslati Posebnoj komori pod sledećim uslovima:

25.7. Dokazna i prateća dokumenta se mogu podneti na albanskom, srpskom ili engleskom jeziku. Međutim, ukoliko su podneta na albanskom ili srpskom jeziku, zajedno sa dokaznim dokumentima treba obezbediti prevod na engleski svih dokaznih i pratećih dokumenata. Prevod se obavlja o trošku stranke.
6. Podnosilac zahteva traži da Ustavni sud nađe kršenje ljudskih prava i zahteva da Posebna komora prevodi dokumenta o svom trošku.

Pravni osnov

7. Član 113.1. i 7. Ustava Kosova (u daljem tekstu: Ustav); (u daljem tekstu: zakon'); član 20. Zakona i pravilo 36. Poslovnika o radu Ustavnog suda republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupci pred sudom

8. Dana 1. marta 2010. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Sudu.
9. 17. marta 2010. godine, predsednik Suda imenovao je zamenika predsednika Kadrija Kryeziua za sudiju izvestioca i veće za razmatranje u sastavu sudija: Ivan Čukalović (predsedavajući), Enver Hasani i Iliriana Islami.
10. 24. avgusta 2010. godine, Sud je poslao zahtev Posebnoj komori i tražio njihove komentare i/ili zapažanja o zahtevu.
11. Posebna komora je odgovorila 10. novembra 2010. godine. Njihov odgovor će biti razmotren u nastavku.
12. 10. marta 2011. godine, Sekretarijat Ustavnog suda je prosledio odgovor Posebnoj komori podnosiocu zahteva i tražio njihove komentare. Sud je takođe tražio primerke

dodatnih dokumenata u vezi sa slučajem podnosioca pred Okružnim privrednim sudom.

13. Dana 23. marta 2011. godine, podnosilac zahteva je odgovorio Sudu. Informisao ga je da je zbog "nesprovođenja, prema nalogu posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na KPA, rizikovao odbijanje žalbe, tužilac platio prevod presude i da je poslao prevedenu presudu, žalbu i prateće dokaze. Treba pomenuti da su prevodilačke usluge relativno visoke, jedna strana košta 10 evra."
14. Podnosilac zahteva je dalje dodao da je "dotično Administrativno uputstvo u suprotnosti sa članom 6 – pravo na pravično suđenje, članom 14 – zabrana diskriminacije, Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i članom 1, Protokola 1 Konvencije, u vezi sa članom 53. Ustava Republike Kosovo i ustavnim odredbama i garancijama iz članova 5, 23, 24, 31. Ustava Republike Kosovo. Sudije EULEX-a ne treba da primenjuju nijednu odredbu koja krši osnovna ljudska prava, posebno u propisu koji se zove Administrativni nalog, koji je, zapravo, podzakonski saglasan akt." Podnosilac je takođe priložio žalbu protiv presude Okružnog privrednog suda koja je bila predmetna stvar pred Posebnom komorom.
15. Dana 5. jula 2012. god., predsednik je imenovao članove novog Veća za razmatranje i sastav sudija je sledeći: Robert Carolan (predsedavajući), koji zamenjuje sudiju Ilirijanu Islami, jer je njen mandat u Sudu istekao 26. juna 2012. god., Snezhana Botusharova i Enver Hasani (član).
16. Takođe, 2. jula 2012. god. Veće za razmatranje je većalo o izveštaju sudije izvestioca i odložilo slučaj za dalje razmatranje.
17. Dana 24. septembra 2012. god., Sekretarijat Suda je zahtevao od podnosioca zahteva i od Posebne komore da ga obaveste o statusu slučaja podnosioca zahteva pred Posebnom komorom.
18. Sud nije primio nikakav odgovor na dopis od 24. septembra 2012. god.
19. Posebna komora takođe nije dostavila odgovor na dopis Suda od 24. septembra 2012. god.
20. Dana 27. novembra 2012. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Kratak opis činjenica

21. Iz dokumenata koje su dostavile strane u postupku mogu se rezimirati sledeće činjenice.
22. Okružni privredni sud u Prištini je 19. juna 2008. godine odbio žalbu podnosioca protiv tužene Kosovske energetske korporacije – odeljenje mreža, oblast Đakovica, zbog navedenog duga u iznosu od 28.689,85 evra.
23. 6. aprila 2009. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Posebnoj komoru protiv presude Okružnog privrednog suda I.C. br. 198/2007 od 19. juna 2008. godine.
24. Žalba i prateća dokumentacija, tj. tekst osporene presude, doneti su na albanskom jeziku i nisu bili praćeni engleskim prevodom.

25. 9. februara 2010. godine, Posebna komora Vrhovnog suda izdalo je nalog kojim je tražila da podnosilac zahteva u ovom zahtevu dostavi Posebnoj komori, u vremenskom roku od 14 (četrnaest) dana od prijema naloga, sledeće:

Nalog

“Tražimo od tužioca/podnosioca žalbe da dostavi sledeće, u roku od 14 (četrnaest) dana od prijema ovog naloga:

- 1. Prema članovima 58.2 i 25.4 (b) Administrativnog uputstva (AU) UNMIK-a br. 2008/6, izjavu o ovlašćenju koja daje ovlašćenje da se tuženi zastupa u postupku u Posebnoj komori (uključujući ime, prezime i adresu advokata, zajedno sa engleskim prevodom);*
 - 2. Prema članu 60.2 AU UNMIK-a br. 2008/6, primerak presude okružnog privrednog suda I.c. br. 198/2007, protiv je koje uložena žalba, zajedno sa engleskim prevodom;*
 - 3. Prema članu 58.2 i 25.7 Administrativnog uputstva UNMIK-a br. 2008/6, engleski prevod žalbe, kao i drugih pratećih dokumenata;*
 - 4. Prema članu 25.7 Administrativnog uputstva UNMIK-a br. 2008/6: "podnesci i priložena dokumenta mogu se predati na albanskom, srpskom ili engleskom jeziku. Međutim, ako su predati na albanskom ili srpskom jeziku, moraju da imaju relevantan prevod na engleski, svih podnesaka i relevantnih dokumenata. Stranka snosi odgovornost za nadoknade za prevod". Prema članu 58.2 Administrativnog uputstva UNMIK-a br. 2008/6, važi za sve žalbene postupke.*
 - 5. Ukoliko tužioci ili podnosioci žalbi ne predaju potpunu i ispravnu žalbu, koja ispunjava sve predviđene uslove iz člana 28.2 b AU UNMIK-a u roku od 14 dana od dana izdavanja ovog naloga ili ne dostavi navedenu dokumentaciju u roku od 14 dana, Posebna komora će, onda, odbiti žalbu/tužbu po osnovu neprihvatljivosti.*
26. Ovaj nalog Posebne komore Vrhovnog suda potpisao je sudija EULEX-a. Nakon donošenja ovog naloga 9. februara 2010. godine, upućen je zahtev Ustavnom sudu 1. marta 2010. godine.
27. Uprkos podnošenju zahteva Ustavnom sudu, podnosilac zahteva je ispoštovao nalog u predviđenom vremenskom roku od 14 dana i obezbedio prevod traženih dokumenata 29. marta 2010. god.

Komentari Posebne komore

28. 10. novembra 2010. godine, Posebna komora je odgovorila na obaveštenje Ustavnog suda koje je od njih primila 25. avgusta 2010. godine.
29. U svom odgovoru, Posebna komora je navela sledeće: "tužilac SH.P. Syri u Gjakovë/Đakovici, 6. jula 2009. godine, uložio je žalbu pred Posebnom komorom protiv presude Okružnog privrednog suda I.C. br. 198/2007 od 19. juna 2008. godine. S obzirom da je žalba koju je uložio tužilac podneta samo na albanskom jeziku, zadužen sudija izdao je nalog tužiocu/podnosiocu žalbe D.O.O. Syri, tražeći od tužioca da podnese presudu protiv koje je žalba podneta i prevod žalbe i pratećih dokumenata na engleski prema članu 25.7. UNMIK Administrativnog uputstva (UNMIK AU) 2008/6 u vezi sa članom 58.2. of UNMIK AU. ... član 58.2. UNMIK Administrativnog uputstva 2008/6 predviđa da Poslovník o radu i dokazi koji regulišu postupak u sudskom veću važe *mutatis mutandis* za postupke u žalbenom veću. Sa druge strane, član 60.2. UNMIK Administrativnog uputstva 2008/6 zahteva da odluka sudskog veća ili suda protiv koje je žalba uložena bude priložena žalbi. Kako tužilac nije obezbedio odluku i žalbu i odluku protiv koje je podneta žalba, tužiocu je bilo

naloženo da ih dostavi sudu. Ovo je bio deo opšte prakse suda u skladu sa Administrativnim uputstvom 2008/6 koji je primenjivan na sve tužbe/žalbe podnete Posebnoj komori jer je radni jezik suda engleski. Vredno je pomenuti da ukoliko je tužilac/podnosilac žalbe fizičko lice (a), podseća se na mogućnost da on/ona može da zatraži pomoć pri prevodu. Dana 29. marta 2010. god. tužilac/podnosilac zahteva je ispoštovao gorenavedeni nalog i dostavio Posebnoj komori zatražene dokumente i prevod.

Ocena prihvatljivosti

30. Uslovi za prihvatljivost su predviđeni u Ustavu, i posebno navedeni u Zakonu i Poslovniku o radu.

31. U vezi s tim, Sud se poziva na član 113.7. Ustava koji predviđa:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.

32. Sa druge strane, član 47. stav 2. Zakon određuje da:

“Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

33. Pored toga, pravilo 36. stav 1. tačka a) predviđa da:

“Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke.”

34. Kao što je navedeno gore, Sud nije primio odgovor na svoj dopis kojim su bile zatražene informacije o statusu slučaja koji je u postupku pred Posebnom komorom niti od podnosioca zahteva niti od Posebne komore.

35. Stoga izgleda da u ovom slučaju podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva koja su mu na raspolaganju pošto postupak pred Posebnom komorom još nije okončan.

36. Sledstveno, pod okolnostima da predmet još nije rešen pred Posebnom komorom, Ustavni sud nije u stanju da nastavi sa daljom ocenom prihvatljivosti zahteva. Izgleda da je zahtev preuranjen.

Zaključak

37. Iz gorenavedenog, Sud nalazi da zahtev ne ispunjava uslove iz člana 113. stava 7. Ustava, člana 47. stava 2. Zakona i pravila 36. stava 1. tačke a) Poslovnika i stoga je isti neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. stavom 7. Ustava, članom 47. stavom 2. Zakona i pravilom 36. stavom 1. tačkom a) Poslovnika o radu, većinom glasova:

ODLUČUJE

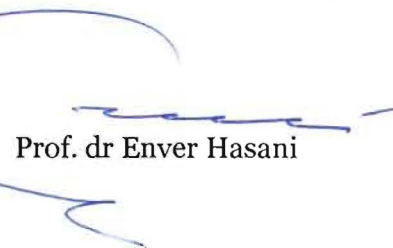
- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Dr. sc. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani